

знання, саморозвитку, самовдосконалення, самоорганізації. Процес навчання розробляється таким чином, щоб підвищувалась вірогідність переживання студентом особистісного успіху.

Варіативне застосування форм та методів повинно сприяти репрезентації студентом набутого досвіду в процесі професійної підготовки, що дає можливість для вибору тих форм і методів навчання, які дають змогу студентові максимально реалізувати свій особистісний потенціал.

Важливою умовою реалізації індивідуального підходу є використання інноваційних методів та форм, зокрема: кредитно-модульного навчання, рейтингового навчання, проблемно-пошукового навчання, методу автоматизованого тестування знань студентів, дистанційного навчання.

У зв'язку з цим розробка типових програм змістових модулів, посібників та практикумів для аудиторної та самостійної позааудиторної роботи доцільно здійснювати із адаптуванням їх до індивідуальних особливостей, цілей та потреб студентів.

Ю. К. Семениченко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра обліку в кредитних і бюджетних установах
та економічного аналізу

ВАЖЛИВІСТЬ ОСОБИСТІСНОГО ПІДХОДУ СТУДЕНТІВ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТОРНОЇ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ДИСЦИПЛІНАМИ БАНКІВСЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

При вивченні таких дисциплін кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу, як «Облік в банках», «Банківські операції», «Банківський менеджмент», «Управлінський облік і аналіз в банках», «Організація обліку в банках» одним із стрижнів навчального процесу являється особистісний підхід студентів. Банк — специфічне підприємство, діяльність в якому підлягає ретельній організації і суворому контролю. Складність процесів, що відбуваються в сучасних українських банках, впливають на розвиток економіки. В свою чергу на розвиток банків впливають зовнішні фактори, такі як вибори, загострення відносин з основними стратегічними партнерами України, загальне положення на світових валютних ринках і фондових біржах. Тому знання процесів, які відбуваються в банківській сфері, відслідковування тенденцій, знання основних процедур банківських

операцій, обліку і методики аналізу операцій важливі для студентів, які навчаються на бакалаврському рівні по спеціальності «Облік і аудит» та на магістерському рівні, які навчаються по програмі «Облік і аудит в управлінні банками».

Підготовка до аудиторної роботи студентів передбачає підготовку до практичних і семінарських занять з названих курсів, а також підготовку до модульних контрольних робіт. При цьому знання лекційного матеріалу зовсім недостатньо для підготовки до занять і отримання високої оцінки. Від студентів викладач повинен вимагати не тільки знання матеріалу, який він пропонує у вигляді лекційного матеріалу, на який відводиться значно обмежена кількість часу. Він повинен показати високу кваліфікацію, дати основні напрями вивчення дисципліни, запропонувати широкий перелік навчальної і специфічної літератури, в тому числі періодичну літературу, за якою можна підготуватися до занять і модульного контролю. Чому робиться акцент на самостійній підготовці студентів, які вивчають вищезазначані курси? Тому що ці дисципліни викладаються на вищих курсах — четвертому і п'ятому, де повинна спостерігатися розвинутість мислення студентів, розуміння важливості власної особистісної підготовки, для того, щоб стати висококваліфікованими фахівцями в банківській сфері.

Обліково-економічний факультет готує спеціалістів з обліку і аудиту. В банках це в основному стосується посад бухгалтера, касира, аудитора, контролера, ревізора. Але складність отримання роботи в банках говорить про те, що людина може претендувати зовсім на іншу посаду, наприклад, керівника відповідного відділу, менеджера, головного спеціаліста. Виходячи з реалій банківського бізнесу, студент повинен орієнтуватися абсолютно в усіх видах діяльності банків, для того, щоб отримати високооплачувану роботу. Перелік обов'язкових та вибіркових дисциплін, що пропонується кафедрою обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу для вивчення студентами, дозволяє отримати якісну освіту в усіх названих напрямах.

Самостійна робота студентів з дисциплін банківського спрямування потребує чіткої організації, планування, системи й певного керування з боку викладача (обсяг завдань, типи завдань, методичні рекомендації щодо їхнього виконання, аналіз передбачуваних помилок, перевірка та оцінювання виконаних робіт), що сприяє підвищенню якості навчального процесу. Успіх цієї роботи багато в чому залежить від бажання, прагнення, інтересу до роботи, потреби в діяльності, тобто від наявності позитивних мотивів. Велике значення під час самостійної роботи студента ма-

ють його спрямованість, психологічна готовність, а також певний рівень бази знань, на який будуть нашаровуватися нові знання.

Для реалізації самостійної роботи в процесі вивчення предметів «Облік в банках» або «Банківські операції» студенти виконують комплекс завдань різних типів відповідних рівнів складності. На сьогоднішній момент, коли змінилися всі підходи до розробки завдань для самостійної роботи, більше часу пропонується тратити студентам на завдання, які забезпечують дійовий і творчий рівні засвоєння знань (зокрема, завдань на вміння розв'язувати ситуації; випадків, що виникли при здійсненні відповідної банківської операції, в тому числі облікової; виявляти позитивні та негативні сторони ситуації, пропонувати кращий вихід із складної ситуації, що супроводжуватиме отримання додаткових доходів для банку; створювати нові методи вирішення облікових і аналітичних завдань у банках). Це буде свідчити про прагнення студентів до самореалізації та професійної рефлексії в процесі навчання, що, з іншого боку, вимагає від викладача дотримання системи вимог при організації самостійної роботи студентів.

Багато із студентів, які навчаються за дисциплінами банківського спрямування, проявляють особистий інтерес до підвищення власних знань за допомогою написання робіт на конкурси та конференції. Дані проекти студенти прагнуть апробувати в реальних умовах практичної діяльності. Вони моделюють ситуацію, що відбувається в банківській сфері, розробляють алгоритми розв'язання проблеми. Це свідчить про активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів, зростання мотивації та підвищення ефективності навчання за застосування квазіпрофесійних та професійних завдань у навчальному процесі. Таких високих результатів навчального процесу можна досягти за допомогою спеціальної системи психологічної підготовки, яку можна назвати «Психологія банкіра». Розробка відповідних елементів цієї системи, наприклад, задачі «Уміння спілкування з клієнтами банку», буде сприяти підвищенню ефективності навчання.

*Д. Є. Семьонов, викл.
В. І. Куліда,
кафедра інформатики*

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТВОРЧОГО
РОЗВИТКУ СТУДЕНТА-ЕКОНОМІСТА**